

FAKTA OM RADON

- Radon er en radioaktiv, usynlig og luktfri edelgass, som dannes kontinuerlig i jordskorpa.
- Radonatomene kan lett unnslippe bergrunn og jord og komme ut i luften som vi puster inn.
- Radon måles i becquerel per kubikkmeter luft og er et tall på hvor mange radonatomer som brytes ned per sekund i hver kubikkmeter inneluft.
- Utendørs vil radonkonsentrasjonen normalt være lav, og helsefare oppstår først når gassen siver inn i bygninger gjennom sprekker og utettheter mot grunnen og konsentreres i vårt innemiljø.
- Radonnivåene i norske bygninger varierer mye, fra 10 Bq/m³ i de beste tilfellene til over 10.000 Bq/m³ i de verste.
- Radon er den nest hyppigste årsaken til lungekreft etter aktiv røyking og anslås å forårsake rundt 300 dødsfall hvert år i Norge.
- Det er ikke påvist sammenheng mellom radon og andre helseplager/sykdommer.

Mer informasjon på

Statens stråleverns nettsider: www.nrpa.no/radon

Radonlabs nettsider: www.radonlab.com/

KONTAKT OSS:

Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn IKS har i samarbeid med våre kommuneoverleger ansvar for å gi innbyggerne informasjon om radon. Vi fører også tilsyn med at skoler og barnehager med for høye radonkonsentrasjoner gjennomfører tiltak.

Se våre nettsider for mer informasjon, eller kontakt oss hvis du har ytterligere spørsmål om radon.

E-post: postmottak@ghmt.no

Tlf: 61 13 42 90

Internett: www.ghmt.no

Illustrasjoner i brosjyren, bortsett fra sporfilmen og GHMTs logo, er fra Statens stråleverns nettsider.

GJØVIKREGIONEN HELSE- OG MILJØTILSYN IKS

tilbyr i samarbeid med firmaet RADONLAB
rimelige radonmålinger

Mål radon i din bolig!

Forhøyede radonverdier øker risikoen for lungekreft. Helsemyndighetene anbefaler derfor alle som har bolig med oppholdsrom i de tre laveste etasjene over bakkeplan eller i underetasjer, å måle radonkonsentrasjonen i sine boliger.

ANBEFALINGER

Statens strålevern anbefaler at radonnivåer holdes så lave som praktisk mulig i alle bygninger, og alltid lavere enn 200 Bq/m³. Videre anbefales det at tiltak alltid bør utføres når radonnivået i ett eller flere oppholdsrom overstiger 100 Bq/m³. Fra 01.01.14 ble det et krav i ny strålevernforskrift at skoler, barnehager og utleieboliger må dokumentere tilfredsstillende radonnivåer.

Det er den enkelte huseiers ansvar å måle radonkonsentrasjonen i sin bolig og iverksette nødvendige tiltak.

RADON I GJØVIKREGIONEN OG GRAN

Deler av kommunene Gjøvik, Vestre Toten, Østre Toten, Nordre Land, Søndre Land og Gran ligger på områder som gir risiko for høye radonnivåer.

Siden det ikke er mulig å fastslå radonkonsentrasjonen i en bolig uten at det foretas måling, bør det måles i alle boliger.

MÅLING AV RADON I INNELUFT

Konsentrasjonen av radon i et rom kan variere mye over tid. Radonkonsentrasjoner er mest stabil i vinterhalvåret (fra midten av oktober til midten av april) og det er da radonmålinger bør utføres.

Det bør måles i flere oppholdsrom. Rom som brukes mye (soverom, stue, hobbyrom), rom i den laveste etasjen og rom med vegg mot grunnen bør være blant målepunktene.

Generelt kan radonkonsentrasjonen endres over tid på grunn av setningsskader, ombygging, endring av ventilasjonsforhold, samt endringer som følge av grave- eller sprengningsarbeider i nærområdet. Helsemyndighetene anbefaler derfor å måle radonnivået regelmessig, og alltid etter ombygginger. Du bør måle boligen din selv om naboer allerede har målt fordi det innenfor samme boligfelt kan være store variasjoner.

SLIK MÅLER DU

I samarbeid med Radonlab tilbys innbyggerne i Gjøvikregionen og Gran sporfilmer til kr 110,- pr stk. inkl. analyse av resultater. Fraktkostnad kommer i tillegg. Hvor mange sporfilmer du trenger, vil være avhengig av boligens størrelse. Det forutsettes at det bestilles minimum 2 målebrikker for å få rabatten fra Gjøvikregionen.

Forutsetningen for rabatten er at måleresultater gjøres tilgjengelig for Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn IKS, bostedskommunen og Statens strålevern. Miljørettet helsevern og kommuneoverlegene vil dermed få et bedre grunnlag for å vurdere radonforholdene i kommunene. Måleresultatene vil ikke publiseres på en slik måte at enkeltmålinger kan gjenkjennes.

Gjør en vurdering av hvor mange sporfilmer du trenger å ta kontakt med

Radonlab for bestilling:

- Internett: www.radonlab.com/gjovik
- Telefon: 21 96 03 50 (husk å oppgi tilbudskoden "gjovik")
- Du kan også gå via Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn IKS nettsider: www.ghmt.no

HAR DU MÅLT FOR HØYE RADONNIVÅER?

Har du målt for høye radonnivåer er det viktig å klarlegge årsaken til dette. God lufting og gode ventilasjonsløsninger vil alltid være positive tiltak for å forebygge oppsamling av radon i boligen din.

Andre aktuelle tiltak kan f.eks. være utbedring av utettheter mot grunnen. Ytterligere tiltak er avhengig av hustype, ventilasjonsforhold og grunnforhold.

